

Odpočet vlády za roky 2012 – 2016 v oblasti dobrovoľníctva

Tento dokument odzrkadľuje skúsenosti Platformy dobrovoľníckych centier a organizácií s advokáciou témy dobrovoľníctva v rokoch 2012 – 2016. Nebol pripravený v spolupráci so štátnou správou, nakoľko sme boli Úradom splnomocnenca pre rozvoj občianskej spoločnosti informovaní, že na otázky smerom k súčasnej vláde by museli odpovedať v zastúpení oni, resp. by nás prizvali odpovedať na naše vlastné otázky. V takom prípade pre nás zapojenie štátnej správy do prípravu tohto dokumentu nemalo význam.

Pred voľbami vo februári 2012 sme pripravili predvolebný prieskum na tému podpory dobrovoľníctva, ktorý sme zaslali všetkým relevantným politickým stranám. Kandidátov sme sa pýtali otázky, ktoré boli pre Platformu a rozvoj dobrovoľníctva na Slovensku zásadné (a dodnes sú):

- *Akým spôsobom bude Vaša politická strana prispievať k rozvoju dobrovoľníctva na Slovensku? Máte záujem o spoluprácu na tvorbe národnej stratégie podpory dobrovoľníctva na Slovensku?*
- *Máte záujem na presadení priamych dotácií, resp. grantových schém alebo iného finančného mechanizmu štátu na podporu dobrovoľníctva na Slovensku?*
- *Máte záujem spolupracovať na zavedení medzinárodne platnej metódy merania ekonomickej hodnoty dobrovoľníckej práce Štatistickým úradom SR? Takéto meranie sa už uskutočňuje vo viacerých európskych krajinách, napr. aj v susednom Maďarsku či Poľsku.*
- *Je vo Vašom záujme zavádzať dobrovoľníctvo ako súčasť vzdelávania na základných a stredných školách a presadzovať dobrovoľníctvo ako možnosť získavania skúseností pre pracovný trh?*

Na uvedené otázky sme nedostali zo strany SMER žiadne odpovede. V programovom vyhlásení novej vlády sa však dobrovoľníctvo objavilo. Vláda v dokumente proklamovala podporu dobrovoľníctva, neuviedla však konkrétne formy podpory.

Počas roka 2012 a 2013 sme v spolupráci s Úradom splnomocnenca vlády pre rozvoj občianskej spoločnosti (ROS) vytvorili pracovnú skupinu, ktorá pripravila dokument s názvom Program podpory dobrovoľníctva a dobrovoľníckych centier. Skupina nadväzovala na dôležitý strategický dokument schválený vládou Ivety Radičovej – *Koncepciu rozvoja občianskej spoločnosti*¹, resp. jej prvý akčný plán², kde bola stanovená úloha vytvoriť dokument, ktorý by opísal potreby jednotlivých oblastí dobrovoľníctva. *Program podpory dobrovoľníctva*³ bol schválený Radou vlády pre mimovládne rozvojové organizácie. Vytýčil základné výzvy pre spoluprácu dobrovoľníckych organizácií so štátom a ďalšími aktérmi.

V rokoch 2012 a 2013 sme viackrát oslovili emailom a listom podpredsedu vlády a predsedu Rady vlády pre mimovládne dobrovoľnícke organizácie, Róberta Kaliňáka. Oslovili sme ho tiež preto, lebo zákon o dobrovoľníctve spadá pod agendu Ministerstva vnútra SR. Na ministra sme sa obrátili najmä so žiadosťou priamych finančných mechanizmov na podporu dobrovoľníctva. Minister Kaliňák túto agendu preniesol na človeka zo sekretariátu, ktorý sa s nami stretol a prisľúbil, že sa ozve s odpoveďami, ale nestalo sa tak.

¹ Viac na http://www.minv.sk/?ros_ros_kros

² http://www.minv.sk/swift_data/source/rozvoj_obcianskej_spolocnosti/rozvoj_obcianskej_spolocnosti/koncepcia_rozvoja_os/Koncepcia-rozvoja-OS_2020.pdf

³ Schválený Program je dostupný na http://www.dobrovolnickecentra.sk/subory/Advokacia/68.C.15.Program_dobrovolnictvo_schvaleny.pdf

Na jeseň 2013 sme listom oslovili aj Štatistický úrad SR s podnetom zavedenia merania dobrovoľníctva podľa manuálu ILO – Medzinárodnej organizácie práce, ktorý sa doposiaľ na Slovensku nerealizuje. Na Slovensku totiž nezískavame relevantné, validné a komparatívne dáta, posledný výskum dobrovoľníctva sa u nás realizoval v roku 2011. Spolu s predchádzajúcim splnomocnencom vlády pre ROS, Filipom Vagačom sme sa stretli s predsedníčkou Štatistického úradu SR, ktorá v princípe súhlasila so zavedením takejto metódy, ale uviedla, že je to možné len s podporou Ministerstva financií SR. Štatistický úrad SR nám vyčíslil hodnotu takého merania na približne 20 000 EUR za jedno meranie. Merania by sa mali realizovať aspoň raz za 4 roky, aby boli dáta porovnateľné s inými krajinami. V politickej klíme v rokoch 2013/2014, sme si však nevedeli predstaviť prísť s touto požiadavkou za súčasným ministrom financií a to najmä preto, že práve v období stretnutia so Štatistickým úradom Ministerstvo financií skrátilo rozpočet Štatistickému úradu SR.

List so žiadosťou o stretnutie sme v roku 2013 adresovali aj ministrovi školstva, vedy, výskumu a športu. Oslovili sme ho s výzvou zavedenia výchovy k dobrovoľníctvu na materských, stredných a základných školách. Stretol sa s nami vtedajší štátny tajomník a podnietil vytvorenie pracovnej skupiny, ktorá mala pripraviť projektový zámer. Skupinu tvorili experti z mimovládneho a štátneho sektora. Projektový zámer sme predložili štátnemu tajomníkovi, stretnutia s jeho ľuďmi vyústili do komunikácie s Metodicko – Pedagogickým Centrom (MPC). Koncom roka 2015 sme dostali príslub, že v rámci národného programu, ktorý začne pravdepodobne v roku 2016, budeme prizvaní pracovať na akreditovanom vzdelávacom programe pre odborných a pedagogických zamestnancov zameranom na výchovu k dobrovoľníctvu na materských, základných a stredných školách.

V rokoch 2012 – 2013 sa na pôde IUVENTY, resp. Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu pripravovala Stratégia Slovenskej republiky pre mládež 2014-2020. Do prípravnej pracovnej skupiny, resp. diskusie na túto tému sme boli pozvaní aj my. Dobrovoľníctvo mladých ľudí sa stalo jedným z kľúčových pojmov stratégie, resp. podpora dobrovoľníctva mladých ľudí sa stala jedným zo strategických cieľov dokumentu. Dokument je základným rámcom smerovania dotácií Ministerstva školstva SR pre roky 2014-2020. V roku 2014 bola vďaka stratégii na Slovensku vytvorená prvá výzva Ministerstva školstva v rámci novej generácie programov pre mládež zameraná na dobrovoľníctvo mladých ľudí. Po prvý raz sa na Slovensku na Slovensku stalo, že rezort štátnej správy vytvoril špecifickú výzvu na podporu dobrovoľníctva ako takého. Projekty tak mohli písať organizácie venujúce sa dobrovoľníctvu mladých ľudí, najmä servisné organizácie, ako sú dobrovoľnícke centrá, čo doposiaľ nebolo možné.

Posledný list smeroval v roku 2013 na Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny, ktoré sme oslovili s nápadom zapájania nezamestnaných uchádzačov o prácu do dobrovoľníctva, s podnetom užšej spolupráce úradov práce s dobrovoľníckymi centrami a dobrovoľníckymi organizáciami a s výzvou zapájať do dobrovoľníctva seniorov v zmysle aktívneho starnutia. Minister práce, resp. štátny tajomník túto agendu priradil PR pracovníčke Ministerstva, ktorá nás vypočula, ale v jej kompetencii nebolo dať akékoľvek odpovede, či posunúť agendu vyššie, keďže politická vôľa nebola tejto téme naklonená.

V roku 2014 vzniká Zákon o dobrovoľnej požiarnej ochrane (tento zákon nie je naším úspechom, aktívne na ňom pracovali dobrovoľní hasiči). Z úspechu kolegov sa tešíme, bolo by však žiadúce, aby štát rovnako ako podporuje dobrovoľnú požiarnu ochranu, podporoval aj ostatné druhy dobrovoľníctva – teda aby sa tento zákon stal príkladom podpory smerujúcej do všetkých oblastí dobrovoľníctva.

V roku 2013 odchádza Filip Vagač z pozície Splnomocnenca a pre nás to znamená sťaženie komunikácie medzi štátom a nami. Jeho post je neobsadený približne jeden rok. Nový splnomocnenec pre rozvoj občianskej spoločnosti je vymenovaný koncom roka 2014. V decembri 2015 Úrad splnomocnenca pre

ROS predkladá s oneskorením druhý akčný plán Koncepcie ROS, ktorý však podľa nášho názoru nenadväzuje na prvý akčný plán a výstupy z neho. Nepísanou požiadavkou pri jeho príprave zo strany štátu zostáva, aby akčný plán nemal dopad na štátny rozpočet.

Zhrnutie a rekapitulácia

Posun, resp. úspechy advokácie:

- Stratégia SR pre mládež 2014 – 2010, ktorá znamenala finančnú podporu dobrovoľníctva mladých ľudí;
- prísľub MPC vytvoriť akreditovaný vzdelávací program pre učiteľov o zapájajú žiakov do dobrovoľníctva;
- Zákon o dobrovoľnej požiarnej ochrane pre našu prácu znamená požadovať podobnú podporu pre všetky druhy dobrovoľníctva

Neúspechy:

- meranie dobrovoľníctva a jeho ekonomickej hodnoty podľa ILO sa nepodarilo dosiahnuť (v nasledujúcom období pred voľbami 2016 bude platforma v predvolebnom prieskume oslovovať politické strany s podnetom zaviesť túto metódu),
- neobsadený post Splnomocnenca vlády pre ROS po dobu viac ako jedného roka
- oneskorená príprava druhého akčného plánu Koncepcie ROS nenadväzujúci na prvý akčný plán a koncepciu ako takú,
- žiadna politická vôľa na strane rezortu práce a vnútra smerom k podpore dobrovoľníctva ako takého

Pripravila:

Alžbeta Frimmerová

Prezidentka Platformy dobrovoľníckych centier a organizácií

frimmerova@dobrovolnickecentra.sk